МЦ҃А МА́ЇА, ВЪ А҃-Й ДЕ́НЬ.

СЛУ́ЖБА И҆ ЖИТІЀ
ПРП҃БНАГѡ О҆Ц҃А̀
НА́ШЕГѡ СУ́МЕѡ́НА,
БЫ́ВШАГѡ КРА́ЛѢ СЕ́РБСКАГѡ
СТЕФА́НА УРОША ПЕ́РВАГѡ.

НОВЫЙ СЕ́РБЛЬ
ВЇВ
2022.
НОВИ СРБАЉ

СТИ КРАЛ
УРОШ

МЦА МАЇА, ВЪ А҃-Й ДЕ́НЬ.*1

ПА́МЯТЬ ПРѢ́БНАГѡ ѻ҆ЦА̀ НА́ШЕГѡ СѸМЕѡ́НА, БЫ́ВШАГѡ КРА́ЛЯ СЕ́РБСКАГѡ СТЕФА́НА ОУ҆РОША ПЕ́РВАГѡ.*2

НА ВЕЛИ́ЦѢЙ ВЕЧЕ́РНИ.

Поемъ: Бл҃же́нъ мꙋ́жъ: а҃-й а҆нтїфѡ́нъ.

На Гдⷭ҇и, возꙋ́вахъ: поста́вимъ стїхѡ́въ и҃, и҆ поемъ стїхи̑ры: г҃ пра́здника, и҆ є҃ прѣ̑бнагѡ, гла́съ д҃.

Пⷭ҇: Да́лъ є҆сѝ зна́менїе:

Тѡ́ки сле́зными ѿ грѣ̑хъ свои́хъ ѡ҆мы́всѧ, ✻ и҆ житїе́мъ добродѣ́тельнымъ ѿ тлѣ́нныхъ возвы́сившсѧ: ✻ плодѝ бл҃гора́сленныѧ и҆зне́слъ є҆сѝ, ✻ и҆ трапе́зꙋ дх҃о́внꙋю всѣ̑мъ предложи́лъ є҆сѝ: ✻ и҆ бж҃твенныѧ сла́вы наслажде́нїемъ ✻ дꙋшѝ твоеѧ̀ а҆лка́нїе вои́стиннꙋ насы́тилъ є҆сѝ, сѸмеѡ́не прѣ̑бне: ✻ ѡ҆ на́съ, всѣ́хъ бл҃ги́хъ пода́телѧ, ✻ хрⷭ҇та̀, вы́нꙋ молѝ ✻ творѧ́щихъ тѝ любо́вїю па́мѧть всечⷭ҇тнꙋ́ю.

Красотꙋ̀ земны́хъ пристра́стнꙋю прешби́дѣвъ, ✻ ко красотѣ̀ невеще́ственнѣй нѣ̑опа́рнѣ ѹ҆стреми́лсѧ є҆сѝ: ✻ бл҃горазꙋ́мїемъ и҆ цѣломꙋ́дрїемъ а҆́гг҃льски въ пло́ти сы́й пожи́въ, ✻ въ вы̑шнѧѧ бл҃голѣ̑пїѧ ѿше́дъ преста́вилсѧ є҆сѝ: ✻ и҆ ны́нѣ, бл҃гокрасѧ́сѧ, ѹ҆роше гдⷭ҇твенне,*3 ✻ ѡ҆ на́съ, всѣ́хъ добро́тъ пода́телѧ, ✻ хрⷭ҇та̀, при́снѡ молѝ ✻ пра́зднꙋющихъ тѝ вѣ́рою па́мѧть всесвѣ́тлꙋю.

1* у манастиру Сопећанима, који су задужбина св. краља Уроша I, службу треба појати и на појутарје храмовне славе, тј. у Духовски уторак (због читања коленопреклоних молитава на Вечерњу Духова), заједно са празничном.

2* састављање службе започето 15. маја 2021. г. а преглед и завршна редакција завршени до 27. априла 2022. г.

3* српски краљеви и цареви (од овог Уроша I), уз прво владарско име Стефан (венац, венценосац, крунисана глава) носе и друго владарско име Урош; по мом скромном „мудровању“ то је отуда што су се неки од њих женили мађарским принцезама и у мираз добијали знатне мађарске територије, а мађарско „Úr“ значи господин.

Блг҃ть бж҃твенная всеѐльшися въ тѧ̀, ✻ и ꙗ҆́кѡ чи́стый сосꙋ́дъ и҆спо́лнивши тѧ̀: ✻ добродѣ́телей добро́тами преиспещри́ тѧ, ✻ и҆ бг҃овѣ́дѣнїемъ и҆ дх҃о́вными да̑ры ѡ҆богати́ тѧ: ✻ са́номъ кра́льевскимъ ѿ люде́й возвы́си тѧ̀,*4 ✻ и҆ ѻ҆́бразомъ и҆ноческимъ въ сослѡ́вїѧ бг҃оꙋго́ждшихъ вчини́ тѧ, сѵ́мешѡне достобл҃же́нне: ✻ ѡ҆ на́съ, всѣ́хъ свѣ́тѡвъ пода́телѧ, ✻ хр҃та̀, всегда̀ молѝ ✻ торжествꙋ́ющихъ тѝ по́честїю па́мѧть всепра́зднственнꙋю.

И҆ны стїхи́ры, гла́съ ѕ҃. [Самоподѡ́бны]:

По и҆́мени твоемꙋ̀, та́кѡ бы́сть и҆ житїѐ твоѐ: ✻ и҆́бо ѿ ко́рене сла́внагѡ прозѧбы́й, ✻ досто́йнѡ сѣдѣ́лъ є҆сѝ на пр҃то́лѣ роди́телей свои́хъ: ✻ и҆ ѿ десни́цы вы́шнѧгѡ ѹ҆вѣнча́всѧ, ✻ ѻ҆́чествꙋ твоемꙋ̀ сла́ва и҆ похвала̀ бы́лъ є҆сѝ, ✻ ѹ҆́роше бг҃овѣнча́нне.

По и҆́мени твоемꙋ̀, та́кѡ бы́сть и҆ житїѐ твоѐ: ✻ и҆́бо сла́вы нб҃ныѧ взыска́ѧй, ✻ всѧ́кимъ бл҃голѣ́пїемъ ѻ҆́чество своѐ ѹ҆краси́лъ є҆сѝ: ✻ и҆ со сꙋпрꙋ́гою свое́ю, бл҃говѣ́рною кра́льницею є҆ле́ною, ✻ въ не́мъ мнѡ́ги хра́мы и҆ ѻ҆би́тели ст҃ыѧ̑ воздви́глъ є҆сѝ: ✻ нб҃ное земны́мъ и҆скꙋпи́въ до́бръ кꙋпе́цъ*5 показа́лсѧ є҆сѝ, ✻ ѹ҆́роше бг҃осла́вне. Сла́ва, гла́съ є҆́:

Да весели́тсѧ дне́сь всѧ̀ страна̀ за́паднаѧ,*6 ✻ и҆ да сликовствꙋ́ютъ є҆́й всѧ̑ ѻ҆́чества славѧ̑нскаѧ: ✻ бл҃гочⷭ҇тнѡ па́мѧть прⷭ҇вничꙋ пра́зднꙋюще, ✻ и҆ мздовоздаѧ́нїе є҆гѡ̀*7 свидѣ́тельствꙋюще: ✻ предста́ бо кра́ль се́рбскїй ѹ҆́рошъ пр҃то́лꙋ твоемꙋ̀, вл҃ко хр҃тѐ, ✻ и҆ ѿве́ргъ рѝзы златоткѧ̑нныѧ во вре́тища и҆ноческаѧ ѡ҆дѣва́етсѧ: ✻ бре́мѧ мїродержа́нїѧ бл҃гово́льнѣ ѿлага́ѧ, ✻ и҆ во и҆́го хр҃то́вы нищеты̀ ра́достнѣ припрѧга́ѧсѧ. ✻ тѣ́мже и҆ мы̀, колѣ́на се́рбскаѧ, свесели́ѧщесѧ, ✻ возопі́имъ къ немꙋ̀ бл҃годꙋ́шествꙋюще: ✻ ра́дꙋйсѧ, ѹ҆́роше до́блестниче бл҃гоиме́нный: ✻ ра́дꙋйсѧ, сѵ́мешѡне бг҃оꙋго́дниче бл҃гопрїѧ́тный.

4* Пс. 88,20б.

5* ср. Мт. 13,45-46.

6* Рашка = Србија се у средњовековним списима назива „Западном (земљом)“, у односу на свој положај према Јерусалиму.

7* ср. Мт. 10,41.

Й ны́нѣ, пра́здника: и҆лѝ бг҃орч҃енъ догма́тїкъ, гла́съ то́йже:

Въ чермнѣ́мъ мо́ри, ✻ неискꙋсобра́чныѧ невѣ́сты ѻ҆́бразъ написа́сѧ и҆ногда̀: ✻ та́мѡ мѡѷсе́й, раздѣли́тель воды̀: ✻ здѣ́ же гаврїи́лъ, слꙋжи́тель чꙋдесѐ. ✻ тогда̀ глꙋбинꙋ̀ ше́ствова немо́кренно і҆и҃ль: ✻ ны́нѣ же хр҃та̀ роди̇̀ безсѣ́менно дѣ́ва. ✻ мо́ре по прошествїи̇ і҆и҃левѣ, пребы́сть непрохо́дно: ✻ непоро́чнаѧ по рж҃тствѣ є҆мманꙋ́илевѣ, пребы́сть нетлѣ́нна. ✻ сы́й, и҆ пре́жде сы́й, ✻ ꙗ҆вле́йсѧ ꙗ҆́кѡ чл҃вѣ́къ, ✻ бж҃е, поми́лꙋй на́съ.

Вхо́дъ. Прокі́менъ дне̇̀. Й чтє́нїѧ три̇̀ [прп҃бнїческаѧ].

На лїтї́и: стїхи́ра хра́ма: и҆ стїхи́ры прп҃бнагѡ:

Гла́съ а҃:

Па́мѧть тѝ ст҃а́ѧ дне́сь приспѣ́вшаѧ, сѵ҃меѡ́не прп҃бне, ✻ сослѡ́вїѧ бл҃гочести́выхъ свѣ́тлѡ весели́тъ, ✻ и҆ ликостоѧ́нїѧ празднолю́бныхъ неизрече́ннѡ ра́дꙋетъ: ✻ до́блестьми же твои́ми мꙋ́жескими оу҆крѣплѧ́ема, ✻ и҆ добродѣ́тельми твои́ми бж҃твенными оу҆добра́ема, ✻ ѻ҆би́тель со́потѧнскаѧ [и҆лѝ: цр҃ковь се́рбскаѧ] возра́дꙋема взыва́етъ: ✻ оу҆рошъ мнѣ̀ оу҆твержде́нїе и҆ бл҃гохвале́нїе.

Гла́съ в҃:

Па́мѧть тѝ всечестнꙋ́ю дне́сь соверша́юще, оу҆роше преблѧже́нне, ✻ и҆ къ сщ҃е́ннѣй ра́цѣ твое́й притека́юще, мо́лимсѧ: ✻ да и҆зба́вимсѧ нападе́нїй вра́жїихъ, посо́бствїи твои́ми: ✻ и҆ да просвѣти́мсѧ свѣ́томъ пра́здества тѝ, мл҃твами твои́ми, ✻ и҆́бо и҆́маши мно́гое дерзнове́нїе ко хр҃тꙋ̀ бг҃ꙋ: ✻ є҆го́же ѡ҆ на́съ грѣ́шныхъ молѝ, ✻ со всѣ́ми ст҃ы́ми ро́да нашегѡ̀.

Гла́съ г҃:

Собра́вшесѧ дне́сь, ѡ҆! лю́дїе хр҃тономе́ннїи, ✻ рожде́нїе и҆збра́нное и҆ бг҃особра́нное, ✻ и҆ кївѡ́тꙋ предстоѧ́ще моще́й достобл҃же́ннагѡ сѵ҃меѡ́на, ✻ и҆ногда̀ са́номъ кра́льевства оу҆краше́ннагѡ, ✻ и҆ ѻ҆́бразомъ и҆́ночества коне́цъ житїѧ̀ прїе́мшагѡ: ✻ воспои́мъ прославлѧ́ющꙋ ди́вно ст҃ы́ѧ своѧ̀, бг҃ꙋ, ✻ вѣнчава́ющꙋ болѣ́зни и҆́хъ и҆ трꙋды̀ вѣнце́мъ нетлѣ́ннымъ, ✻ и҆ и҆схо́дъ и҆́хъ соверша́ющꙋ ѡ҆бл҃годѣ́тельствованнымъ.*[8]

Гла́съ д҃:

[8]* ср. Прем. Сол. 3,2-5.

Собранїѧ блгочтѝваѧ и҆ ст҃олю́бнаѧ, Ꙋ вкꙋ́пѣ монашескаѧ и҆ мїрскаѧ, Ꙋ прїиди́те дне́сь, собере́мсѧ ѡ҆ па́мѧти ст҃а́гѡ преложе́нїѧ Ꙋ въ кра́льехъ се́рбскихъ вели́кагѡ ᲂу҆роша: Ꙋ то́й бо ꙗ҆́кѡ дѣ́дь є҆гѡ̀ не́манѧ Ꙋ и҆ ѻ҆те́цъ є҆гѡ̀ стефа́нъ и҆́мѧ и҆змѣнѝ, Ꙋ и҆ мона́хъ бы́въ, сѵ́меѡнъ нарече́сѧ: Ꙋ ски́птръ кра́льевскїй сы́нꙋ своемꙋ̀ преда́въ, Ꙋ ю҆до́ль плаче́внꙋю премина́етъ, Ꙋ бл҃гѡмъ лꙋ́чшагѡ мі́ра стремѧ̀: Ꙋ ны́нѣ же, хр҃тѣ, бг҃ꙋ на́шемꙋ, предстоѧ̀ Ꙋ мо́литсѧ ѡ҆ пребыва́нїи Ꙋ и҆ бл҃гостоѧ́нїи ѻ҆би́тели своеѧ̀ [и҆лѝ: цр҃кве се́рбскїѧ]. Гла́съ є҃:

Оу҆вѧзе́мъ дне́сь бл҃гопѣ́нїи кра́лѧ се́рблемъ ᲂу҆рошѧ, Ꙋ пресла́вна ѻ҆́чествꙋ своемꙋ̀ ꙗ҆́вльшасѧ, Ꙋ бра́нь до́брꙋю на землѝ воева́вша Ꙋ и҆ гдⷭ҇еви своемꙋ̀ бо́дрѣ рабо́тавша: Ꙋ ѻ҆́честволю́бца вои́стиннꙋ и҆ бг҃олю́бца и҆́скреннѧ: Ꙋ и҆ ꙗ҆́кѡ и҆мꙋ́щꙋ дерзнове́нїе ко гдⷭ҇ꙋ, томꙋ̀ по́молимсѧ: Ꙋ зе́млю на́шꙋ ѡ҆хранѧ́ти и҆ бл҃гочтїе́мъ є҆́й преꙋспѣва́ти, Ꙋ и҆ и҆спроси́ти ми́ръ и҆ ве́лїю мл҃ть ро́дꙋ на́шемꙋ. Гла́съ ѕ҃:

Прїиди́те дне́сь, ѳ҃! празднолю́бнїи, Ꙋ бж҃тве́нною бл҃гтїю со́брани, Ꙋ и҆ собо́ръ пра́здниственный соста́вимъ: Ꙋ пѣ́снь лѣпоп҃бнꙋю прп҃бномꙋ сѵ́меѡнꙋ воспѣва́юще, Ꙋ и҆ и҆справлє́нїѧ є҆гѡ̀ бл҃гопохвалѧ́юще: Ꙋ па́мѧть є҆гѡ̀ досточе́стнѡ соверши́мъ, Ꙋ и҆ хр҃тѣ бг҃ꙋ ᲂу҆се́рднѡ помо́лимсѧ: Ꙋ мл҃твами ст҃а́гѡ твоегѡ̀, гдⷭ҇и, Ꙋ є҆го́же ди́внѡ просла́вилъ є҆сѝ: Ꙋ ѿ вра́жескихъ ѡ҆бстоѧ́нїй на́съ и҆зба́ви, Ꙋ и҆ жи́знь на́шꙋ въ мі́рѣ ᲂу҆мирѝ.

Гла́съ з҃:

Ра́дꙋйсѧ, ро́да не́маничей прозѧбе́нїе добрѣ́йшее: Ꙋ и҆ со́потѧнскїѧ ѻ҆би́тели [и҆лѝ: цр҃кве се́рбскїѧ] ᲂу҆добре́нїе кра́снѣйшее: Ꙋ мꙋ́ромъ хр҃то́вымъ*[9] вы́нꙋ бл҃говонѧ́щее, Ꙋ и҆ ꙗ҆́кѡ цвѣ́тъ неꙋвѧда́емый при́снѡ цвѣтꙋ́щее: Ꙋ держа́вою се́рбскою до́брѣ владѣ́тельствꙋющее, Ꙋ и҆ а҆́гг҃льское житїѐ возлюби́вшее Ꙋ и҆ на послѣ́докъ є҆́ воспрїи́мшее. Ꙋ да весели́тсѧ ѡ҆ не́мъ бг҃охрани́маѧ ѻ҆́бласть ра́шскаѧ, Ꙋ и҆ всѧ̀ ѻ҆кре́стнаѧ страна̀ се́рбскаѧ: Ꙋ и҆ да собо́рствꙋетъ цр҃ковь ст҃а́ѧ, ма́ти, патрїа́рхїа пе́щьскаѧ, Ꙋ ѡ҆ па́мѧти бл҃же́ннагѡ кра́лѧ ᲂу҆роша, Ꙋ въ мона́стѣхъ нарѣче́ннагѡ сѵ́меѡна: Ꙋ и҆́же тече́нїе своѐ бл҃гополꙋ́чнѡ соверши́въ, Ꙋ ны́нѣ во свѣ́тѣ невече́рнѣмъ ст҃ы́ми спредстои́тъ, Ꙋ молѧ́сѧ ѡ҆ сп҃се́нїи и҆ бл҃госпѣше́нїи ро́да се́рбскагѡ.

9* ср. 2. Кор. 2,15.

Сла́ва, гла́съ и҃:

Дне́сь мно́жєства мона́шєскаѧ на ст҃ѣ́мъ мѣ́стѣ се́мъ собира́ютсѧ, ✻ и҆ собра̑нїѧ бл҃гочⷭ҇тивагѡ на пра́зднество со́потѧнское стека́ютсѧ, ✻ дх҃о́внагѡ весе́лїѧ и҆сполне́нїемъ всѧ́чески бл҃гꙋ́юще: ✻ и҆ ра́достїю мїросовокꙋплѧ́ющею*[10] небє́снаѧ со земны́ми сликовствꙋ́ютъ ✻ винѡ́вныѧ семꙋ̀ торжествꙋ̀ согла́снѡ воспѣва́юще: ✻ самодержа́внаго и҆ бг҃орачи́тельнаго кра́лѧ оу҆роша пе́рваго, ✻ съ сꙋпрꙋ́гою є҆гѡ є҆ле́ною, ✻ кра́льницею бл҃гообра́зною и҆ добродѣ́тельною, ✻ два̀ свѣти́ла ро́дꙋ се́рбскомꙋ породи́вшыѧ: ✻ милꙋти́на правосла́вїѧ побо́рника сла́внѣйшаго, ✻ и҆ хра́мѡвъ бж҃їихъ и҆ ѻ҆би́телей ст҃ѣ́нныхъ кти́тора ще́дрѣйшаго: ✻ драгꙋти́на правовѣ́рнѣйшаго и҆ въ покаѧ́нїи смире́ннѣйшаго: ✻ напослѣ́докъ житїѧ̀ предкообра́знѡ кра́льєвскїѧ рі҃зы совле́кшыѧ, ✻ и҆ мона́шєскаѧ вре́тища хр҃толю́бнѡ ѡ҆блє́кшыѧ: ✻ ны́нѣ во сла́вѣ ко хр҃тꙋ̀ вкꙋ́пѣ предстоѧ́щыѧ, ✻ и҆ ѡ҆ соверша́ющихъ и҆̀мъ свѣ́тлѡ па́мѧть ✻ те́плѣ молѧ́щыѧсѧ и҆ всѧ́комꙋ дѣ́лꙋ бла́гꙋ споспѣ́шествꙋющыѧ.

И҆ ны́нѣ, пра́здника: и҆лѝ бг҃ороⷭ҇ченъ, гла́съ то́йже:

Безневѣ́стнаѧ дв҃о, ✻ ꙗ҆̀же бг҃а неизрече́ннѡ зачє́нши пло́тїю, ✻ мт҃и бг҃а вы́шнѧгѡ, ✻ твои́хъ рабѡ́въ мольбы̑ прїимѝ, всенепоро́чнаѧ, ✻ всѣ́мъ подаю́щи ѡ҆чище́нїе прегрѣше́нїй: ✻ ны́нѣ на̑ша молє́нїѧ прїе́млющи, ✻ молѝ сп҃сти́сѧ всѣ́мъ на́мъ.

На стїхо́внѣ: стїхи́ры, гла́съ д҃.
По҆: Зва́нный свы́ше:

Житїѐ че́стно въ мі́рѣ пожи́лъ є҆сѝ, оу҆роше бг҃обл҃же́нне, ✻ и҆ къ прⷭ҇то́лꙋ кра́льевскомꙋ дости́гъ, ✻ и҆ владѣ́тельскимъ мꙋ́ромъ пома́зався: ✻ ро́дꙋ своемꙋ̀ ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ преславе́нъ, ✻ и҆ ны́нѣ на нб҃сѣ́хъ пре́дкѡмъ свои̑мъ сликовствꙋ́ѧ ✻ молѝ ѡ҆ сро́дникѡвъ свои́хъ дне́сь прославлѧ́ющихъ тѧ̀.

---

[10]* моја новокованица: радост светосаставна, која спаја / саставља светове (овај и онај).

Стíхъ: Вознесо́хъ и҆збра́ннаго ѿ люде́й мои́хъ,*11 ✻ є҆ле́емъ ст҃ы́мъ мои́мъ пома́захъ є҆го̀.*12

Гдⷭ҇тву тезоимени́тъ вои́стинну, ✻ и҆ добродѣ́тельми всѧ́кими оу҆кра́шенъ, оу҆роше бг҃окра́сне, ✻ лю́демъ свои̑мъ ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ владѣ́тель прⷭ҇вѣнъ и҆ бл҃горазꙋ́менъ: ✻ во бра́нѣхъ крѣ́покъ и҆ непобѣди́мь, ✻ и҆ въ бл҃гочⷭ҇тїи преꙋспѣва́емь: ✻ на́ми же въ ско́рбехъ призыва́емь, ✻ ско́рѡ предварѧ́ѧй, свои́ми мл҃твами.

Стíхъ: Гдⷭ҇и, си́лою твое́ю возвесели́тсѧ цр҃ь, ✻ и҆ ѡ҆ сп҃се́нїи твое́мъ возра́дꙋетсѧ ѕѣлѡ̀.*13

Словесы̑ є҆ѵ҇льскими то́чнѡ наꙋчи́всѧ, оу҆роше бг҃омꙋ́дре, ✻ и҆ дѣ̑лы бл҃ги́ми лѣпоподо́бнѣ оу҆краси́всѧ: ✻ гдⷭ҇нѧ повелѣ̑нїѧ до́брѡ и҆сполнѧ́лъ є҆сѝ, ✻ и҆ бла́го некра́домое въ бж҃твенныхъ сокро́вищахъ себѣ̀ снискалъ є҆сѝ: ✻ тогѡ̀ и҆ на́мъ молѝ дарова́тисѧ, твои́ми мл҃твами.

Сла́ва, гла́съ є҃:

На нб҃овосходѧ́щꙋю лѣ́ствицꙋ добродѣ́телей возше́лъ є҆сѝ, оу҆роше бл҃готе́чне: ✻ кра́йнѧгѡ жела́нїѧ воздержа́нїемъ достига́ѧ, ✻ и҆ цѣломꙋ́дрїемъ вы́шнѧгѡ і҆ерⷭ҇ли́ма красотꙋ̀ созира́ѧ: ✻ и҆ прилѣ́жнымъ подвиза́нїемъ по́чести бл҃ги́хъ слꙋ́гъ прїе́мь, ✻ съ нб҃ными ны́нѣ водворѧ́ешисѧ, преблⷭ҇же́нне, ✻ и҆ вѣ́чныхъ бла̑гъ при́снѡ насыща́ешисѧ, ✻ цр҃твїѧ нб҃нагѡ граждани́нъ ꙗ҆влѧ́ѧсѧ: ✻ но, ко сп҃сꙋ всѣ́хъ, сꙋ́мешо́не бг҃оно́се, моли́сѧ: ✻ поми́ловатисѧ дꙋша́мъ на́шымъ.

И҆ ны́нѣ, пра́здника: и҆лѝ бг҃орⷭ҇ченъ, гла́съ то́йже:

Хра́мъ и҆ две́рь є҆сѝ, ✻ пала́та и҆ прⷭ҇то́лъ цр҃е́въ, ✻ дв҃о всечⷭ҇тна́ѧ, ✻ є҆ю́же и҆зба́витель мо́й, хрⷭ҇то́съ гдⷭ҇ь, ✻ во тьмѣ̀ спѧ́щымъ ꙗ҆ви́сѧ, ✻ сл҃нце сы́й пра́вды, просвѣти́ти хотѧ̀ ✻ ꙗ҆̀же созда̀ по ѻ҆́бразꙋ своемꙋ̀, рꙋко́ю свое́ю. ✻ тѣ́мже, всепѣ́таѧ, ✻ ꙗ҆́кѡ мт҃рне дерзнове́нїе къ немꙋ̀ стѧжа́вшаѧ, ✻ непреста́ннѡ молѝ сп҃сти́сѧ дꙋша́мъ на́шымъ.

11* Пс. 88,20б.
12* Пс. 88,21б.
13* Пс. 20,2.

На блгⷭ҇вѣ́нїи хлѣ́бѡвъ: тропа́рь, гла́съ д҃:*[14]

Ꙗ҆́кѡ крѣ́пка владѣ́телѧ па́мѧтствꙋетъ тѧ̀ землѧ̀ се́рбскаѧ, ✻ во бл҃гочⷭ҇тїи владѣ́тельствꙋюща, бг҃омꙋ́дре: ✻ и҆ ꙗ҆́кѡ ди́вна во ст҃ы́хъ пою́тъ тѧ̀ мона́шестїи собо́ри, ✻ на нб҃си́ же ра́дꙋютъ ти сѧ пре́дцы*[15] твои̇̀: ✻ и҆́хже пꙋте́мъ неѡ҃стꙋ́пнѡ*[16] ходи́лъ є҆сѝ, ✻ ст҃е бл҃говѣ́рне кра́лю оу҆роше. [Два́жды.]

Пра́здника, и҆лѝ: Бц҃е дв҃о: [Є҆ди́ножды.]

На ᲂу҆́трєни.

На Бг҃ъ гдⷭ҇ь: тропа́рь [О҆́бщїй ст҃ы́мъ кра́льємъ: оу҆рошꙋ̀ и҆ є҆ле́ны, и҆ сынѡ́мъ и҆́хъ: милꙋти́нꙋ и драгꙋти́нꙋ], гла́съ д҃. [Зра́чⷭ҇овъ]:*[17]

Съ сꙋпрꙋ́гою свое́ю, кра́льницею є҆ле́ною, ✻ въ бра́цѣ чⷭ҇тнѣ́мъ бл҃гоговѣ́йнѣ пожи́въ, ✻ бл҃говѣ́рне кра́лю оу҆роше: ✻ преслѧ̑вныѧ ро́дꙋ се́рбскомꙋ породи́сте: ✻ милꙋти́на, правосла́вїѧ побо́рника до́блественна: ✻ и҆ драгꙋти́на, добродѣ́тельми и҆ мл҃тынѧ́ми оу҆краше́нна: ✻ и҆ напослѣ́докъ мона́шеское и҆́го прїѧ́вше, ✻ въ по́двизѣ вѣ́ры свѣ́тлѡ просїѧ́сте: ✻ ны́нѣ хрⷭ҇та̀ бг҃а молѧ́ще не преста́йте ✻ ѡ҆ сп҃се́нїи дꙋ́шъ на́шихъ.

Сла́ва, тропа́рь, гла́съ то́йже: Ꙗ҆́кѡ крѣ́пка владѣ́телѧ:

И҆ ны́нѣ, бг҃оⷭ҇ченъ по гла́сꙋ: и҆лѝ пра́здника.

По а҃-й кадѝсмѣ: сѣда́ленъ, гла́съ а҃.

Пⷭ҇: Ка́мени запеча́танꙋ:

Хрⷭ҇то́ва и҆збра́нника и҆ бл҃гочⷭ҇тїѧ и҆зрѧ́дника, ✻ кра́лѧ держа́вна и҆ мона́ха смире́нна: ✻ стефа́на оу҆роша па́мѧть чⷭ҇тнꙋ́ю почти́мъ, ✻ дне́сь собра́вшесѧ, вѣ́рнїи, и҆ пра́зднꙋимъ: ✻ просїѧ́ бо добродѣ́тельми и҆ возѡ́блистà бл҃годѣѧ́ньми, ✻ и҆ ѿ земны́хъ къ небє҆́снымъ прехо́дитъ. ✻ сла́ва того̀ просла́вльшꙋ, ✻ сла́ва того̀ оу҆вѣнча́вшꙋ: ✻ сла́ва преслѧ̑внаѧ ни́мже дѣ́йствꙋющꙋ, ди́вномꙋ бг҃ꙋ. [Два́жды.]

---

[14]* састав Сопоћанског сестринства (братства), а превод на цсл Зор.А.Ст.-ов 15. маја 2021. г.

[15]* моја измена, а у изворнику: ѻ҆ц҃ы̀.

[16]* мој додатак, нема у изворнику.

[17]* настао 9. нов. 2021. г. прерадом тропара састављеног за превод са срб. на цсл. Службе преп. Јелисавети – св. краљици Јелени Анжујској.

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника: и҆лѝ бг҃орѝченъ, гла́съ то́йже:

Мт҃рь тѧ̀ бж҃їю свѣ́мы всѝ, ✻ дв҃у вои́стинну, и҆ по рж҃тствѣ̀ ї҆а́вльшуюсѧ, ✻ любо́вїю прибѣга́юще къ твое́й бл҃гости: ✻ тебе́ бо и҆́мамы грѣ́шнїи предста́тельницу, ✻ и҆ тебѐ стѧжа́хомъ въ напа́стехъ сп҃се́нїе, ✻ є҆ди́ну всенепоро́чную.

По в҃-й кадїсмѣ: сѣда́ленъ, гла́съ г҃.

По҃: Красотѣ̀ дв҃ства твоегѡ̀:

Порфи́ру кра́льевскую совле́къ, ✻ въ ри́зу мона́шескую ѡ҆блѣ́клсѧ є҆сѝ: ✻ и҆ногда̀ на сꙋпоста́ты ѻ҆́чества твоегѡ̀ до́брѣ воева́въ, ✻ ны́нѣ къ мы́сленнымъ врагѡ́мъ и҆зше́лъ є҆сѝ: ✻ и҆ во ѻ҆бою̀ бра̑нь побѣди́въ, ✻ до́бръ страти́гъ показа́лсѧ є҆сѝ: ✻ и҆ со ст҃о́ю сꙋпрꙋ́гою ко гдⷭ҇у твоемꙋ̀ и҆хо́диши, ✻ и҆ два̀ свѧ̑та сы̑на во сла́ву непреходѧ́щую приво́диши. ✻ съ ни́миже вкꙋ́пѣ хрⷭ҇тꙋ̀ бг҃у моли́сѧ, ✻ дарова́ти на́мъ ми́ръ и҆ ве́лїю млⷭ҇ть. [Два́жды.]

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника: и҆лѝ бг҃орѝченъ, гла́съ то́йже:

Красотѣ̀ дв҃ства твоегѡ̀, и҆ пресвѣ́тлѣй чⷭ҇тотѣ̀ твое́й, ✻ гаврїи́лъ ѹ҆диви́всѧ, вопїѧ́ше тѝ, бц҃е: ✻ кꙋ́ю тѝ похвалꙋ̀ принесꙋ̀ досто́йнꙋю; ✻ что́ же возѝменꙋ́ю тѧ̀; недоꙋмѣва́ю и҆ ѹ҆жаса́юсѧ. ✻ тѣ́мже, ї҆а́коже повелѣ́нъ бы́хъ, ✻ вопїю̀ ти: ра́дꙋйсѧ, бл҃гтнаѧ.

Полѹ҃еле́й. Велича́нїе:

Велича́емъ тѧ̀, ✻ бл҃говѣ́рный кра́лю се́рбскїй ѹ҆роше: ✻ и҆́бо въ мі́рѣ до́брѣ владѣ́тельствовалъ є҆сѝ, ✻ и҆ ї҆а́коже мона́хъ сꙋмеѡ́нъ преста́вилсѧ є҆сѝ: ✻ и҆ та́кѡ во ѻ҆бои́хъ ✻ хрⷭ҇тꙋ̀ бг҃у бл҃гоꙋгоди́лъ є҆сѝ. [И҆: и҆но́е:]

Ѹ҆блѧ́емъ тѧ̀, ✻ прп҃бне ѻ҆́ч҃е сꙋмеѡ́не: ✻ и҆́бо ски́птръ мі̑родержа́нїѧ ѿве́рглъ є҆сѝ, ✻ и҆ мона́шескомꙋ и҆́гꙋ ✻ предкообра́знѡ припрѧ́глсѧ є҆сѝ.

Ѱало́мъ и҆збра́нный: Терпѧ̀ потерпѣ́хъ гдⷭ҇а:*[18]

И҆лѝ: Бл҃же́нъ мꙋ́жъ боѧ́йсѧ гдⷭ҇а:*[19]

---

[18]* Пс. 39,2.

[19]* Пс. 111,1.

По полѵ҃еле́н: сѣда́ленъ, гла́съ д҃.

Пс҃: Оу҆диви́сѧ і҆ѡ́сифъ:

Оу҆роше бг҃овозлю́бленне, мі́родержа́нїе ѿве́ргъ ✻ и҆ сла́дѡсти мі́ра сегѡ̀ возненави́дѣвъ: ✻ къ вѣ҃чнымъ бл҃гѡмъ потща́лсѧ є҆сѝ, ✻ *и҆́хже ѻ҆́ко чл҃вѣ́чее не ви́дѣ, и҆ оу҆́хо не слы́ша, и҆ на срⷣце є҆мꙋ̀ не взыдо́ша, ✻ ꙗ҆̀же оу҆гото́ва тебѣ̀ бг҃ъ є҆го́же па́че всѣ́хъ возлюби́лъ є҆сѝ:*20 ✻ є҆го́же молѝ и҆ на́мъ люби́ти є҆го̀, ✻ ꙗ҆́коже и҆ ѻ҆́нъ лю́битъ на́съ.*21 [Два́жды.]

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника: и҆лѝ бг҃орⷣ́ченъ, гла́съ то́йже:

Оу҆диви́сѧ і҆ѡ́сифъ, є҆́же па́че є҆стества̀ зрѧ̀, ✻ и҆ внима́ше мы́слїю, и҆́же на рꙋно̀ до́ждь, ✻ въ безсѣ́мене́нѣмъ зача́тїи твое́мъ, бц҃е, ✻ кꙋпинꙋ̀ ѻ҆гне́мъ неѡпали́мꙋю, ✻ же́злъ а҆арѡ́новъ прозѧ́бшїй, ✻ и҆ свидѣ́тельствꙋѧ ѡ҆брꙋ́чникъ тво́й и҆ храни́тель, сщ҃е́нникѡмъ взыва́ше: ✻ дв҃а раждае́тъ, и҆ по рж҃твѣ̀ па́ки дв҃ою пребыва́етъ.

Та́же степе́нна: а҃-й а҆нтїфѡ́нъ д҃-гѡ гла́са.

Прокі́менъ, гла́съ д҃:

Ч҃тна̀ предъ гдⷭ҇емъ ✻ сме́рть прп҃бныхъ є҆гѡ̀.*22

Стїхъ: Что̀ возда́мъ гдⷭ҇еви ✻ ѡ҆ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же воздаде́ ми;*23

Всѧ́кое дыха́нїе:

Ст҃о́е є҆ѵ҃лїе ѿ матѳе́а, зача́ло м҃г [глава̀ а҃і,к҃з-л҃].*24

По и҃-мъ ѱалмѣ̀:

Сла́ва: Мл҃твами ст҃а́гѡ бл҃говѣ́рнагѡ кра́лѧ оу҆роша, мл҃тиве, ✻ ѡ҆чи́сти мно́жество согрѣше́нїй на́шихъ.

И҆ ны́нѣ: Мл҃твами бц҃ы, мл҃тиве, ✻ ѡ҆чи́сти мно́жество согрѣше́нїй на́шихъ. Стїхъ:

20* ср. 1. Кор. 2,9.

21* алузија на завршетак кондака преп. Симеону Мироточивом (13. фебр.) по коме је краљ Урош I добио своје монашко име.

22* Пс. 115,6.

23* Пс. 115,3.

24* Мт. 43 [гл. 11,27-30]:

Поми́луй мѧ̀, бж҃е, по вели́цѣй мл҃ти твое́й, ✻ и҆ по мно́жествꙋ щедрѡ́тъ твои́хъ, ѡ҆чи́сти беззако́нїе моѐ.

Стїхи́ра, гла́съ ѕ҃:*25

Ра́дꙋйсѧ дне́сь цр҃кве ст҃ы́ѧ тр҃цы, ✻ въ тебѣ́ бо ѡ҆брѣто́хомъ би́серъ многоцѣ́нный, ✻ чт҃ны́ѧ мо́щи чт҃на́гѡ кра́лѧ се́рбскагѡ оу҆роша: ✻ воспо́йте гла́снѡ ли́цы мона́шестїи, ✻ возра́дꙋемсѧ вкꙋ́пѣ лю́дїе вѣ́рꙋющїи, ✻ па́мѧть ст҃а́гѡ просла́вимъ лѣпоподо́бнѡ пѣ́сньми и҆ ѱалмы̑, ✻ сла́вѧще бг҃опросла́вленнаго и҆ на́мъ дарова́ннаго, ✻ мл҃твенника и҆ предста́телѧ землѝ се́рбскїѧ.

Канѡ́нъ пра́здника [и҆лѝ хра́ма]:

И҆ канѡ́нъ прп҃нагѡ сѵ́меѡна, гла́съ а҃:*26

[безъ краегране́сїѧ, творе́нїе со́потѧнскагѡ се́стричества [бра́тства], преложе́нїе ѿ се́рбскагѡ въ цр҃ковно-славѧ́нскїй ѧ҆зы́къ зр҃а́т҃ово.]*27

Пѣ́снь а҃. І҆рмо́съ:*28

И҆зба́вльсѧ ѿ є҆гѵ́петскїѧ рабо́ты, ✻ і҆и҃ль пре́йде мо́ре ꙗ҆́кѡ по сꙋ́хꙋ, ✻ зрѧ̀ врага̀ потопле́ма: ✻ бг҃ꙋ ꙗ҆́кѡ бл҃годѣ́телю, ✻ рꙋко́ю крѣ́пкою чꙋдодѣ́ющемꙋ, ✻ пѣ́снь пое́тъ, ꙗ҆́кѡ просла́висѧ.

Припѣ́въ: Ст҃ы́й бл҃говѣ́рный кра́лю оу҆роше, молѝ бг҃а ѡ҆ на́съ!

І҆́кѡ ѿ плодови́тыѧ ло́зы ѡ҆бра́ тѧ десни́ца вы́шнѧгѡ, ст҃е, ✻ насади́вши тѧ̀ посредѣ̀ землѝ се́рбскїѧ, ✻ ꙗ҆́кѡ неѡбори́мый сто́лпъ и҆ оу҆твержде́нїе ст҃а́гѡ правосла́вїѧ.

25* састав Сопоћанског сестринства (братства).

26* у издању књиге *„Свети благоверни краљ српски Стефан Урош I у монаштву наречени Симеон – житије – молебни канон“* из 2004. г. као аутор помиње се сестринство (које је одлуком тадашњег еп. Рашко-призренског г. д-ра Артемија (Радосављевића) премештено у манастир Гориоч), а у кориштеном издању из 2009. г. стоји да је молбени канон саставило братство Свештене царске лавре манастира Сопоћани, задужбине краља Уроша I. Вероватно је братство које је заменило сестринство реиздало ову књигу и местимично редиговало (или изменило) њен текст.

27* превод канона са српског на цсл и минимална редакција започети 29. марта, а завршени 20. априла 2022. г.

28* ирмоси овог Канона̑ слични су оним стандарним из *„Ирмологиона“*, али се у њиховом преслободном превођењу на српски језик веза са њима погубила до тешке препознатљивости; па сам се стога ипак одлучио за њихово превођење.

Расте́й въ домꙋ̀ ѻ҆ч҃ею ✻ ꙗ҆́кѡ фі́нїѯъ процвѣ́лъ є҆сѝ, ст҃е, ✻ поꙋча́емь мл҃твами и҆ бл҃гоговѣ́нїемъ ✻ прⷣвныхъ твои́хъ роди́телей. Сла́ва:

Избра́нна и҆зъ бра́тїй свои́хъ ꙗ҆́коже и҆ногда̀ дв҃да, ✻ наро́дъ тѧ̀ поста́ви ꙗ҆́кѡ своего̀ владѣ́телѧ: ✻ ты́ же, повинꙋ́ѧсѧ вл҃цѣ всѣ́хъ, ✻ ꙗ҆́кѡ па́стырь до́брый воспрїѧ́лъ є҆сѝ же́злъ ✻ и҆ бл҃гі́й ꙗ҆ре́мъ бг҃одарова́нный тебѣ̀. И҆ ны́нѣ, бг҃ородѝцѣ:

Аще и҆ во є҆ди́номъ ли́цѣ, є҆мманꙋи́лъ, ✻ ѻ҆ба́че во двою̀ є҆стествꙋ̀: ✻ и҆тѣ́мъ въ не́мъ познава́емъ двѣ̀ вѡ́ли и҆ дѣ́йства. ✻ є҆гѡ́же роди́тельницꙋ бг҃оро́дицꙋ и҆сповѣ́дꙋемъ, ✻ и҆ съ не́ю вопїе́мъ: ✻ сла́ва си́лѣ твое́й, гдⷭ҇и.

Пѣ́снь г҃. І҆рмо́съ:

Да не хва́литсѧ мꙋ́дростїю и҆ бога́тствомъ свои́мъ сме́ртный, ✻ но вѣ́рою гдⷭ҇нею, є҆́юже правосла́внѡ взыва́емъ ко хрⷭ҇тꙋ̀ бг҃ꙋ, ✻ при́снѡ пою́ще: ✻ на ка́мени за́повѣдей твои́хъ, ᲂу҆твердѝ мѧ, вл҃ко.

Ꙗ҆коже саꙋ́ла пома́за прⷪ҇ро́къ самꙋи́лъ, ✻ та́кѡ и҆ тебѐ пома́за гдⷭ҇ь рꙋко́ю ст҃и́телѧ а҆рсе́нїа ✻ и҆ содѣ́ѧ тѧ̀ кра́льемъ землѝ се́рбскїѧ.

Презира́ѧ славолю́бїе и҆ сꙋетꙋ̀, ✻ всецѣ́ла себѐ пост҃и́лъ є҆сѝ бг҃ꙋ и҆ наро́дꙋ, ✻ бг҃ѡѧвле́ннꙋю наꙋ́кꙋ хрⷭ҇то́вꙋ творѧ̀. Сла́ва:

Ви́стиннꙋ просла́ви гдⷭ҇ь си́лꙋ свою̀ на тебѣ̀, ст҃ы́й кра́лю, ✻ содѣ́ѧвъ тѧ̀ си́льнымъ самоде́ржцемъ, ✻ стра́шнымъ всѧ́комꙋ врагꙋ̀. И҆ ны́нѣ, бг҃ородѝцѣ:

Ѿнегѡ́же трепе́щетъ всѧ̀ тва́рь, бг҃оде, ✻ є҆го́же на рꙋкꙋ̀ и҆мѣ́ла є҆сѝ, ✻ бы́сть чл҃вѣ́къ мл҃ти своеѧ̀ ра́ди. ✻ тѣ́мъ, є҆го́же молѝ сп҃сти́сѧ всѣ́мъ съ вѣ́рою вопїю́щымъ: ✻ ст҃ъ є҆сѝ, гдⷭ҇и.

Сѣда́ленъ, гла́съ д҃:*29

Ст҃ы́й бг҃оꙋго́дный кра́лю оу҆роше, ✻ ꙗ҆́коже въ тебѣ̀ во бл҃гоговѣ́нїи и҆ бл҃гочⷭ҇тїи, ✻ продолжа́хꙋсѧ мѡли́твы твои́хъ бг҃оꙋго́дныхъ пре́дкѡвъ: ✻ моли́сѧ и҆ ты̀ ны́нѣ ѡ҆ ча́дѣхъ твои́хъ, ✻ наставлѧ́ѧ на́съ на пꙋ́ть сп҃се́нїѧ. [Два́жды.]

29* састав Сопоћанског сестринства (братства).

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника: и҆лѝ бг҃орѡ́ченъ, гла́съ то́йже:

Ѿ всѣ́хъ колѣ́нъ и҆збра́ннаѧ, ✻ ѿ всѣ́хъ прѡ́рѡкъ пронаречённаѧ, ✻ и҆ ѿ всѣ́хъ человѣ́къ препросла́вленнаѧ, ✻ ѿ а҆́гг҃лъ ᲂу҆дивлѧ́емаѧ, мт҃и бг҃а вы́шнѧгѡ, ✻ покажѝ на на́съ мл҃ть твою̀: ✻ ᲂу҆молѝ сн҃а твоего̀ и҆ бг҃а на́шего, ✻ да и҆зба́витъ на́съ ѿ всѧ́кїѧ ско́рби, ✻ ꙗ҆́кѡ да тѧ̀, мт҃рь бж҃їю, непреста́нно велича́емъ.

Пѣ́снь д҃. І҆рмо́съ:

Слы́шѧ и҆ногда̀ а҆ввакꙋ́мъ тво́й чꙋде́сный гла́съ, хр҃тѣ̀, ✻ стра́хомъ взыва́ше: ✻ бг҃ъ ѿ ю҆́га прїи́детъ, ✻ ѿ ст҃ыѧ горы̀ своеѧ̀, ✻ во є҆́же сп҃сти̑ и҆збра̑нныѧ. ✻ сла́ва си́лѣ твое́й, гдⷭ҇и.

Воистиннꙋ̀ блже́ни сꙋ́ть миротво́рцы, ✻ бл҃говѣ́рный кра́лю се́рбскїй: ✻ ᲂу҆твержда́ѧ бо свою̀ зе́млю ми́ромъ, ✻ сподо́бленъ є҆сѝ сегѡ̀ бл҃же́нства ѿ вели́каго кн҃зѧ ми́ра, ✻ хр҃та̀ бг҃а на́шего.

Бл҃горо́дно ср҃це твоѐ, бл҃же́нне, ✻ ᲂу҆твержде́но вѣ́рою и҆ мл҃твами, ✻ не ᲂу҆боѧ́сѧ стра́шныхъ и҆скꙋше́нїй ✻ защища́ѧ лю́ди своѧ̀, бг҃оввѣ́ренныѧ тебѣ̀, ✻ но, ꙗ҆́кѡ до́блїй воево́да ✻ полага́лъ є҆сѝ дꙋ́шꙋ ѡ҆ свои́хъ бли́жнихъ. Сла́ва:

Ꙗ҆́коже и҆ногда̀ во вре́мѧ ѻ҆́но, ✻ приступа́юще ко гдⷭ҇ꙋ, недꙋ́жнїи, ✻ вѣ́рою воспрїѧ́хꙋ и҆сцѣле́нїѧ: ✻ та́кѡ и҆ ты̀, пресла́вный кра́лю, показа́лъ є҆сѝ є҆ѵ҆ли́скꙋю вѣ́рꙋ, ✻ прїѧ́въ и҆сцѣле́нїе ст҃о́ю водо́ю, ✻ и҆ чⷭ҇тымъ гла́сомъ славѧ̀ хр҃та̀. И҆ ны́нѣ, бг҃орѡ́ченъ:

Преꙋкраше́ннаѧ дармѝ добродѣ́телей, бг҃омт҃и чⷭ҇таѧ, ✻ съ бл҃гочⷭ҇ти́вымъ кра́льемъ ᲂу҆ро́шемъ молѝ ѡ҆ на́съ хр҃та̀, ✻ человѣколю́бца бг҃а, є҆го́же родила̀ є҆сѝ, ✻ во є҆́же и҆зба́витисѧ на́мъ ѿ всѧ́кагѡ ѕла̀, ✻ да поє́мъ є҆мꙋ̀: ✻ сла́ва си́лѣ твое́й, гдⷭ҇и.

Пѣ́снь є҃. І҆рмо́съ:

Свѣ́тъ тво́й незаходи́мый, хр҃тѣ̀, ✻ возсїѧ́й въ ср҃ца̀ вѣ́рою воспѣва́ющихъ тѧ̀: ✻ ми́ръ тво́й да́рꙋѧ на́мъ, человѣколю́бче, ✻ во є҆́же ходи́ти ко дню̀ просвѣща́еми свѣ́томъ твои́мъ, ✻ славосло́вѧще тѧ̀, бл҃же.

Наслѣ́дїе гдⷭ҇не сꙋ́ть сы́нове, ✻ мзда̀ цѣломꙋ́дрїѧ твоегѡ̀, ✻ блже́нне оу҆го́дниче хрⷭ҇то́въ оу҆роше: ✻ вои́стиннꙋ бо сы́нове твои̇̀ бы́ша ✻ ꙗ҆́кѡ новосажде́нїѧ ма̑сличнаѧ ѻ҆́крестъ трапе́зы твоеѧ̀.

Оу҆твержда́ѧ зе́млю свою̀ бл҃говѣ́рїемъ ✻ бг҃ꙋ це́ркви воздвиза́лъ є҆сѝ: ✻ тѣ́мъ тѧ̀ бг҃ъ воздви́же съ ни́мже вл҃чествовати во цⷭ҇твїи є҆гѡ̀, ✻ предстоѧ̀ є҆мꙋ̀ съ прⷭ҇вны́мъ собо́ромъ пре́дкѡвъ свои́хъ. Сла́ва:

Трⷭ҇чнаго бг҃а всегда̀ правосла́внѡ и҆сповѣ́даѧ, ✻ ст҃ѣ́й трⷭ҇цѣ воздви́глъ є҆сѝ велелѣ́пный хра́мъ, всебл҃же́нне, ✻ оу҆краси́въ того̀ зла́томъ и҆ нетлѣ́нны́мъ свои́мъ тѣ́ломъ. И҆ ны́нѣ, бг҃оⷭ҇ченъ:

Ѡ҆лозо̀ дх҃омъ ст҃ы́мъ насажде́нная, ✻ ѿ! ст҃ы́й прⷭ҇вный кра́лю, бг҃оизбра́нный: ✻ съ пречⷭ҇тою бг҃омт҃рїю моли́сѧ ко прест҃ѣ́й трⷭ҇цѣ ✻ ѡ҆ є҆́же сп҃сти́сѧ на́мъ.

Пѣ́снь ѕ҃. І҆рмо́съ:

Содержи́мь безмѣ́рными стрⷭ҇тьмѝ ✻ въ бе́здꙋ ѕѡ́лъ впадо́хъ: ✻ но, ꙗ҆́коже и҆ногда̀ і҆ѡ́нꙋ ✻ и҆зба́ви мѧ̀ ѿ тлѣ́нїѧ, бж҃е: ✻ и҆ вѣ́рою безстра́стїе мѝ да́рꙋй, ✻ во є҆́же пѣ́сньми хвале́нїѧ дꙋ́хомъ къ тебѣ̀ притека́ти.

Всегда̀ любѧ̀ ст҃ꙋ́ю цⷭ҇ковь ꙗ҆́коже тоѧ̀ вѣ́рный сы́нъ, ✻ чествꙋ́ѧ па́стыри є҆ѧ̀ ꙗ҆́кѡ самаго̀ хрⷭ҇та̀, ✻ съ ни́миже храни́лъ є҆сѝ лю́ди бж҃їѧ, но́вый і҆и҃ль.

Прогна́нъ ѿ прⷭ҇то́ла своегѡ̀, ст҃ы́й и҆ прⷭ҇вный кра́лю, ✻ ты̀ вѣ́рою не поколеба́лсѧ є҆сѝ: ✻ но, и҆мѣ́ѧ ї҆ѡвле терпѣ́нїе, ✻ вѣ́рность къ бг҃ꙋ ѡ҆бѣ́томъ мона́шескимъ оу҆твердилъ є҆сѝ. Сла́ва:

И҆мѣ́ѧ ѻ҆́ческꙋю всепроща́льнꙋю любо́вь, ст҃ы́й кра́лю, ✻ прости́лъ є҆сѝ грѣ́хъ твоегѡ̀ сы́на ✻ ꙗ҆́коже и҆ногда̀ прⷭ҇ро́къ дв҃дъ а҆вессалѡ́мꙋ. И҆ ны́нѣ, бг҃оⷭ҇ченъ:

И҆сцѣлѝ ра̑ны дꙋшѝ моеѧ̀, ✻ и҆ смꙋща́ющыѧ мѧ̀ по́мыслы оу҆мирѝ, вл҃чце: ✻ да́рꙋющи мѝ поко́й, ✻ во є҆́же пѣ́ти мѝ та́кѡ сн҃ꙋ твоемꙋ̀: ✻ сла́ва бг҃ꙋ творѧ́щꙋ чꙋдеса̀.

Конда́къ, гла́съ а҃:*30

Избра́ннаго твоего̀, хрⷭ҇тѐ, ✻ ꙗ҆́коже свѣти́льникъ поста́вилъ є҆сѝ земли̇̀ се́рбстѣй, ✻ положи́въ подъ нѡ́гꙋ є҆гѡ̀ врагѝ и҆́мене твоегѡ̀: ✻ тогѡ̀ мл҃твами ✻ сохранѝ на́съ ѿ всѧ́кїѧ ско́рби.

Конда́къ и҆́нъ, гла́съ и҃:*31

Пре́дкѡмъ твои̇̀мъ великоименѝтымъ бл҃гопослѣ́дꙋѧ, ✻ и҆ бг҃ода́нною держа́вою достоѧ́нїѧ твоегѡ̀ правоправлѧ́ѧ: ✻ коне́цъ житїѧ̀ мона́шескимъ ѻ҆́бразомъ ᲂу҆краси́лъ є҆сѝ, ✻ и҆ по преставле́нїи во ст҃ы́хъ ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ: ✻ въ ни́хже и҆ на́мъ ѡ҆брѣсти́сѧ молѝ, вопїю́щымъ тѝ: ✻ Ра́дꙋйсѧ, сѵ̑мешо́не но́вый, пре́дкѡмъ бл҃гоподо́бный. Ї҆́косъ:

Свѣти́льникъ бг҃оза́рный на нб҃сѝ ро́да своегѡ̀ ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ, ✻ пре́дкѡмъ бл҃гочⷭ҇тны́мъ житїе́мъ подо́бѧсѧ, ✻ и҆ бл҃ги́ми дѣ́лы и҆̀мъ послѣ́дꙋѧ: ✻ быва́ѧй сѝрымъ роди́тель и҆ стра̑нныимъ ᲂу҆чреждѝтель, ✻ храмѡ́мъ попечѝтель и҆ монастырѡ́мъ скорбѝтель, ✻ ꙗ҆́кѡ владѣ́тель бл҃гоисправѝтель и҆ ꙗ҆́кѡ мона́хъ бл҃гоподвиза́тель: ✻ тѣ́мже, сицева́ѧ вопїе́мъ тѝ: ✻ Ра́дꙋйсѧ, бл҃горо́дныхъ прозѧбе́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, бл҃гочⷭ҇ти́выхъ процвѣте́нїе. ✻ Ра́дꙋйсѧ, мїрски́хъ бл҃гошкормле́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, мона́шескихъ правонаставле́нїе. ✻ Ра́дꙋйсѧ, си́рыхъ застꙋпле́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, а҆́лчꙋщихъ препита́нїе. ✻ Ра́дꙋйсѧ, кра́льевскїѧ порфѵ́ры ѿверже́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, и҆́ноческїѧ ри́зы ѡ҆блече́нїе. ✻ Ра́дꙋйсѧ, ѻ҆бѝтели твоеѧ̀ ѡ҆хране́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, ро́да се́рбскагѡ ᲂу҆твержде́нїе. ✻ Ра́дꙋйсѧ, стефа́нѡвъ ᲂу҆вѣнча́нїе: ✻ ра́дꙋйсѧ, сѵ̑мешо́нѡвъ прославле́нїе. ✻ [Лю́дїе:]

Ра́дꙋйсѧ, сѵ̑мешо́не но́вый, пре́дкѡмъ бл҃гоподо́бный.

Пѣ́снь з҃. І҆рмо́съ:

Ѿ пѣ́сней сїѡ́нскихъ пою́ще, ✻ трїѐ ѻ҆́троцы мꙋчѝтелево велѣ́нїе попра́ша: ✻ и҆ пла́мень въ ро́сꙋ преложи́ша, пѣ́снь воспѣва́юще: ✻ блг҃ве́нъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ.

30* састав Сопићанског сестринства (братства).

31* саставио Зор.А.Ст. крајем маја 2021. г.

Вои́стиннꙋ стезе́ю хр҃то́вою ходи́лъ є҆сѝ ⁘ и҆ во́лю бж҃їю твори́лъ є҆сѝ, ⁘ се́рбскаѧ похвало̀, сла́вный кра́лю оу҆роше: ⁘ не ѿстꙋпи́въ ѿ вѣ́ры ѻ҆ч҃ескїѧ ⁘ пре́данныѧ тѝ бг҃омꙋ́дрымъ сла́ввою вели́кимъ, ⁘ тогѡ̀ ра́ди вопїе́мъ: ⁘ блг҃вѐнъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ.

Смире́нїю твоемꙋ̀ а҃гг҃ли оу҆диви́шасѧ, ⁘ всехва́льный кра́лю бг҃орачи́тельный: ⁘ презрѣ́въ бо гдⷭ҇твїе и҆ земна̑ѧ бла̑га ⁘ воспрїѧ́лъ є҆сѝ смире́нный ѻ҆́бразъ мона́шескїй, ⁘ сегѡ̀ ра́ди взыва́емъ: ⁘ блг҃вѐнъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ. Сла́ва:

Ликꙋ́йте мона́шестїи собо́ри бж҃їѧ дарова́нїѧ ра́ди, ⁘ є҆щѐ є҆ди́наго подража́телѧ ст҃ы́хъ ѻ҆тє́цъ, ⁘ вѣ́рнаго храни́телѧ ч҃тоты̀ житїѧ̀ и҆ цѣломꙋ́дрїѧ: ⁘ блг҃вѐнъ є҆сѝ, бж҃е ѻ҆тє́цъ на́шихъ. И҆ ны́нѣ, бг҃ородѝченъ:

Возопѝ дꙋшѐ моѧ̀ молѧ́щисѧ ⁘ и҆ къ мт҃ри бж҃їей гл҃го́лющи: ⁘ ѡ҆сꙋжде́нна мѧ̀, и҆зба́ви стра́шныхъ мꙋ́къ, ⁘ ꙗ҆́кѡ да возмогꙋ̀ пѣ́ти сн҃ꙋ твоемꙋ̀: ⁘ блг҃вѐнъ, бг҃ъ ѻ҆тє́цъ на́шихъ.

Пѣ́снь и҃. І҆рмо́съ:

Чꙋ́до преесте́ственное и҆зѡбразѝ и҆ногда̀ пе́щь, ⁘ въ не́йже ѻ҆́гнь пощадѣ̀ трїѐ ѻ҆́троцы, ⁘ преде́лѧѧ хр҃то́во ѿ дѣ́вы рожде́нїе: ⁘ тѣ́мъ воспѣва́юще вопїе́мъ: ⁘ да блг҃вѝтъ тва́рь всѧ̀ гдⷭ҇а, ⁘ и҆ превозно́ситъ [є҆го̀] во всѧ̑ вѣ́ки.

Поютъ всѧ̑ страны̑ се́рбскїѧ сла́вꙋ ⁘ є҆́юже бг҃ъ оу҆вѣнча̀ оу҆го́дники своѧ̑: ⁘ прп҃бнаго сѵ҃меѡ́на мѵ҃роточи́ваго и҆ прп҃бнаго сѵ҃меѡ́на со́потѧнскаго, ⁘ предстоѧ́щыѧ съ ли́ки ст҃ы́хъ ⁘ молѧ́щесѧ ѡ҆ людехъ свои́хъ.

Ꙗ҆́коже бг҃ъ посвидѣ́тельствова бы́ти є҆мꙋ̀ съ на́ми, ⁘ прп҃бне ѻ҆́че сѵ҃меѡ́не: ⁘ и҆ ты̀ оу҆твержда́ѧ ѻ҆би́тель и҆ зе́млю свою̀, ⁘ не лишѝ на́съ твоегѡ̀ предста́тельства. Сла́ва:

Да́ры тебѣ̀ прино́ситъ, землѐ се́рбскаѧ, ⁘ ѿ бг҃а стѧжа̑нныѧ, хр҃то́въ оу҆го́дникъ оу҆рошъ: ⁘ мѡли́твы бг҃опрїѧ̑тныѧ ⁘ и҆ нетлѣ́нное своѐ тѣ́ло. И҆ ны́нѣ, бг҃ородѝченъ:

Избáви мѧ̀ ѿ стрѣтéй и҆ бѣ́дъ, бг҃оневѣ́сто, ✻ мт҃и хрⷭ҇та̀ бг҃а: ✻ тóй бо показá тѧ предстáтельницꙋ менѐ смирéннаго, ✻ ꙗ҆́кѡ да всѝ взывáемъ: ✻ блгⷭ҇вен плóдъ чрéва твоегѡ̀, пречⷭ҇тѧѧ.

Пѣ́снь д҃. Ѝрмóсъ:

Неизглаго́ланное дв҃ы тáинство: ✻ нб҃о бо сїѧ̀, и҆ прⷭ҇тóлъ херꙋві́мскїй, ✻ и҆ свѣтонóсный чертóгъ показáсѧ ✻ хрⷭ҇та̀ бг҃а вседержи́телѧ. ✻ сїю̀ блгочⷭ҇тнѡ ꙗ҆́кѡ бцⷭ҇ꙋ величáемъ.

[Ꙗ҆́коже мытáрь и҆ ꙗ҆́коже покаѧ́нный разбóйникъ ✻ молю̀, гдⷭ҇и: ✻ мл҃твъ рáди прⷭ҇внагѡ твоегѡ̀ оу҆роша ✻ и҆збáви мѧ̀ мнóгихъ и҆скꙋшéнїй.]*32

Чⷭ҇тнóе и҆ нетлѣ́нное твоѐ тѣ́ло, ✻ преди́вный оу҆гóдниче бж҃їй, ✻ всѣ́хъ насъ призывáетъ ко хрⷭ҇тꙋ̀: ✻ не и҆спрáздными словесы̀, ✻ но є҆ѵ҇льскими дѣѧ́ньми и҆ житїе́мъ.

Чⷭ҇тна̀ предъ гдⷭ҇емъ смéрть прⷭ҇бныхъ є҆гѡ̀, ✻ поéмъ и҆ мы̀ тебѣ̀, прⷭ҇вниче хрⷭ҇тóвъ: ✻ молѧ́щесѧ бы́ти нáмъ оу҆чáстникѡмъ твои́хъ блгⷭ҇ъ нб҃ныхъ. Слáва:

Стⷭ҇ы́й крáлю и҆ прⷭ҇бный ѻ҆́че, ✻ стⷭ҇ы́мъ свои́мъ житїе́мъ ѡ҆свѣщáѧй пꙋ́ть спⷭ҇сенїѧ, ✻ настáви и҆ нáсъ къ немꙋ̀ ✻ во є҆́же, твои́ми стⷭ҇ы́ми мл҃твами, спредстáти нáмъ тебѣ̀ къ бг҃ꙋ ✻ въ незаходи́мѣмъ днѝ є҆гѡ̀. И҆ ны́нѣ, бг҃орⷭ҇ченъ:

Ѡ҆! мт҃и творцà всѧ́ческихъ, всепѣ́тѧѧ дв҃о, ✻ скорбѧ́щихъ оу҆тѣшéнїе, ✻ припáдающихъ тѝ заступлéнїе ✻ и҆знемогáющихъ вспоможéнїе, ✻ сохрани́ мѧ до концà житїѧ̀ моегѡ̀.

Свѣти́ленъ.

Пⷭ҇: Жєны̀ оу҆слы́шите:

Свѣ́тлостьми бг҃озáрными поднебⷭ҇ную возѡблистáлъ є҆сѝ, ✻ и҆ добродѣ́тельми мнóгими рóдꙋ своемꙋ̀ возсїѧ́лъ є҆сѝ, ✻ ѿрáсль слáвнаѧ слáвнагѡ кóрене ꙗ҆влѧ́йсѧ: ✻ сегѡ̀ рáди непрестáннѡ молѝсѧ ✻ ѡ҆ почитáющихъ пáмѧть тѝ всесвѣ́тлую, ✻ сѵмеѡ́не свѣтлопáмѧтне. Слáва, и҆́нъ:

32* у изворнику се овај тропар налази као Ирмос, али како по свом саставу он то једноставно не може бити – дајем овде Ирмос по сопственом избору.

Во стра́нствїи житє́йстѣмъ гдⷭ҇еви бл҃гоѹгоди́въ, ҆ и҆ пристра́стїе мїрско́е бл҃гомѹ́дренно и҆збѣжа́въ: ҆ къ добро́тѣ невече́рнѣй преста́вился є҆сѝ, ҆ и҆ къ добротворцѹ̀*[33] бл҃гоѹдо́бренъ предста́лъ є҆сѝ: ҆ сегѡ̀ ра́ди вы́нѹ моли́ся ҆ ѡ҆ воспѣва́ющихъ па́мѧть тѝ всеѹдобре́ннѹю, ҆ сѵ҃меѡ́не бл҃гопа́мѧтне. И҆ ны́нѣ, бг҃ор҃ченъ:

Пѣснопѣ́нїѧ лѣпоподѡ́бнаѧ и҆ всепра́здниственнаѧ ҆ воспісѹ́емъ тѝ, рабѝ твоѝ, бг҃оневѣ́стнаѧ дв҃и́це: ҆ бг҃а бо на́мъ воплоти́вшагосѧ родилà є҆сѝ, ҆ и҆ сегѡ̀ ра́ди бц҃а сѹ́щаѧ нарекла́сѧ є҆сѝ. ҆ того̀, сн҃а твоего̀, вл҃чце, ҆ молѝ ѡ҆ дѹша́хъ на́шихъ.

На хвали́техъ: стїхи́ры, на ѕ҃:
г҃ пра́здника и҆ г҃ прп҃бнагѡ, гла́съ г҃.
По҃: Ве́лїѧ кр҃тà:

На бл҃гопло́дѣмъ ко́рени бл҃гоговѣ́нїѧ прозѧ́блъ є҆сѝ, ҆ и҆ кра́снаѧ ѿра́сль бл҃горо́дїѧ не́маническагѡ ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ, оу҆роше бл҃гора́сленне: ҆ при кла́дѧзѣ бл҃гочⷭ҇тїѧ насажда́емь ҆ и҆ до́брыми вода́ми напаѧ́емь: ҆ плоды̀ произне́слъ є҆сѝ и҆зрѧ́дны ҆ и҆ вл҃цѣ твоемѹ̀ бл҃гопрїѧ́тны, ҆ ꙗ҆́кѡ мѹ́ро бл҃гоѹха́нїѧ и҆ приноше́нїе всеплодїѧ.

Ст҃ы́мъ пре́дкѡмъ досто́инъ послѣ́дователь бы́лъ є҆сѝ, ҆ сѵ҃меѡ́нѹ мѵ҃роточи́вомѹ и҆ стефа́нѹ первовѣнча́нномѹ: ҆ и҆ ст҃ы́мъ пото́мкѡвъ че́стенъ предше́ственникъ ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ, ҆ милѹти́нѹ держа́вномѹ и҆ ѳеокті́стѹ прп҃бномѹ: ҆ кра́льевское досто́инство ст҃ы́мъ житїе́мь преѹкраша́ѧ, ҆ и҆ цр҃тво неги́блющее во вѣ́ки наслѣ́дѹѧ, ҆ сѵ҃меѡ́не присноблж҃е́нне.

Бл҃горо́дствїемъ земны́мъ и҆ гдⷭ҇ьствїемъ и҆збы́точествѹѧй, ҆ бл҃годѣѧ́нїемъ и҆ бла҃гъ раздаѧ́нїемъ преимѹ́ществѹѧй: ҆ оу҆бѡ́гимъ и҆ ни́щымъ въ тре́бованїй оу҆довлѧ́ѧй, ҆ преймовитъ оу҆ бг҃а ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ, ҆ и҆ дармѝ мно́гими оу҆ негѡ̀ ѡ҆богати́лсѧ є҆сѝ: ҆ и҆́хже и҆ на́мъ ѿ крѹпи́цъ*[34] дарова́тисѧ молѝ, ҆ оу҆роше бг҃обога́те. Сла́ва, гла́съ ѕ҃:

---

[33]* моја новокованица, у значењу да је Бог Онај који је све добрим (лепим) створио (ср. 1. Мојс. 1,10,12,18,21,25).
[34]* ср. Мт. 15,27.

Да ра́дꙋетсѧ дне́сь всѧ̀ страна̀ се́рбскаѧ, ✻ наипа́че же бл҃гознамени́таѧ
Ѻ́бласть ра́шскаѧ, ✻ и҆ въ не́й многосла́внаѧ ѻ҆би́тель со́потѧнскаѧ: ✻
въ себѣ̀ сокро́вище пребога́тое и҆мꙋ́щаѧ, ✻ чⷭ҇тны́ѧ мо́щи кра́лѧ оу҆роша, ✻
кти́тора своегѡ̀ и҆ къ бг҃ꙋ заступ҃ника, ✻ на́мъ же всѣ́мъ те́плаго мл҃твенника,
✻ є҆мꙋ́же согла́снѡ взыва́емъ: ✻ ѻ҆́! пресла́вный кра́лю оу҆роше, ✻ не забꙋ́ди на́съ
въ мл҃твахъ свои́хъ. И҆ ны́нѣ, пра́здника: и҆лѝ бг҃ородичнъ, гла́съ то́йже:

Бцⷭ҇е, ты̀ є҆сѝ лозà и҆́стиннаѧ, ✻ возрасти́вшаѧ на́мъ пло́дъ живота̀, ✻
тебѣ̀ мо́лимсѧ: томꙋ̀ моли́сѧ, вл҃чце, ✻ со прⷭ҇бнымъ сꙋ́мешномъ ✻
и҆ со *всѣ́ми ст҃ы́ми пре́дки на́шими:*35 ✻ поми́ловатисѧ дꙋша́мъ на́шымъ.

Славосло́віе вели́кое, є҆ктенїѝ и҆ ѿпꙋ́стъ.

НА ЛЇТУРГІ́И.

Бл҃же́нна: ѿ канѡ́на пра́здника, пѣ́снь рѧдова́ѧ:
и҆ ѿ канѡ́на прⷭ҇бнагѡ, пѣ́снь г҃-ѧ [и҆лѝ ѕ҃-ѧ].

Прокі́менъ, гла́съ з҃:

Чⷭ҇тна̀ предъ гдⷭ҇емъ ✻ сме́рть прⷭ҇бныхъ є҆гѡ̀.*36

Стѝхъ: Что̀ возда́мъ гдⷭ҇еви ✻ ѡ҆ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же воздаде́ ми;*37

А҆́пⷭ҇лъ къ корі́нѳѧнѡмъ, зача́ло рѳ҃ѕ.*38

А҆ллилꙋ́їа, гла́съ ѕ҃:

Стѝхъ: Бл҃же́нъ мꙋ́жъ боѧ́йсѧ гдⷭ҇а, ✻ въ за́повѣдехъ є҆гѡ̀ восхо́щетъ
ѕѣлѡ̀.*39

Стѝхъ: Си́льно на землѝ бꙋ́детъ сѣ́мѧ є҆гѡ̀, ✻ ро́дъ пра́выхъ
блг҃ови́тсѧ.*40

Ст҃о́е є҆ѵⷭ҇ліе ѿ лꙋ́кѝ, зача́ло к҃д [глава̀ ѕ҃,з҃і-к҃г].*41

35* уместо уобичајеног дела овог Богородич(а)на, дата алузија на често коришћену сентенцију почившег патријарха Павла.
36* Пс. 115,6.
37* Пс. 115,3.
38* 2. Кор., зач. 176 [гл. 4,6-15].
39* Пс. 111,1.
40* Пс. 111,2.
41* Лк. 24 [гл. 6,17-23].

Прича́стенъ:

Въ па́мѧть вѣ́чнꙋю бꙋ́детъ прв҃никъ, ✻ ѿ слꙋ́ха ѕла̀ не оу҆бои́тсѧ.*42

МА҃ТВА СТ҃О́Мꙋ БЛ҃ГОВѢ́РНОМꙋ КРА́ЛЮ СТЕФА́Нꙋ ОУ҆РОШꙋ ПЕ́РВОМꙋ.*43

Ст҃ы́й бл҃говѣ́рный кра́лю оу҆роше, послѣ́дствꙋѧ хр҃то́вꙋ смире́нїю прїе́мый на сѧ̀ смире́нный мона́шескїй ѻ҆́бразъ, оу҆годи́въ та́кѡ бг҃ꙋ, ꙗ҆́коже бл҃говѣ́рный кра́ль и҆ ꙗ҆́коже прп҃бный мона́хъ. свои́мъ бл҃гоговѣ́йнымъ житїе́мъ вѣ́чный стѧжа́въ и҆ благова́нїе на ло́нѣхъ а҆враа́ма, воспомѧни̑ и҆ на́съ, ча̑дъ твои́хъ, прогнѣ́вающихъ вл҃кꙋ хр҃та̀ ѿстꙋпле́нїемъ ѿ вѣ́ры ѻ҆́ческїѧ. предстоѧ́ще со ст҃ы́ми первонача́льники и҆ нача̑тки ро́да се́рбскагѡ: прп҃бнымъ сѵ҃меѡ́номъ и҆ ст҃и́телемъ са́ввою, во є҆́же вразꙋми́тисѧ на́мъ возврати́вшесѧ на пꙋ́ть на́шихъ ст҃ы́хъ пре́дкѡвъ. не забꙋ́ди на́съ во твои́хъ ст҃ы́хъ мл҃твъ, и҆ не посрамѝ на́ше надѣ́ѧнїе и҆ оу҆пова́нїе на твоѐ ѻ҆́ческое прп҃ста́тельство, ꙗ҆́кѡ да возмо́жемъ дерзнове́ннѡ гл҃го́лати:

Оу҆мирѝ зе́млю на́шꙋ и҆ оу҆твердѝ ю҆̀ въ бл҃говѣ́рїи и҆ бл҃гочести́и.

Оу҆мꙋдрѝ цр҃ко́вныѧ и҆ наро́дныѧ предстоѧ́тели на́шѧ во є҆́же пра́вѡ пра́вѧти и҆̀мъ лю́демъ свои́мъ.

Оу҆твердѝ ст҃ꙋ́ю ѻ҆би́тель твою̀, ю҆́же ст҃отр҃номꙋ бг҃ꙋ посв҃и́лъ є҆сѝ: и҆ содѣ́лай, твои́ми мл҃твами, всегда̀ бы́ти є҆́й оу҆твержде́нїемъ сп҃се́нїѧ всѣ́мъ живꙋ́щымъ въ не́й и҆ приходѧ́щымъ къ не́й.

И҆спросѝ на́мъ оу҆ гдⷭ҇а всѧ́кое по бж҃ѣ разсꙋжде́нїе, во є҆́же на́мъ при́снѡ бл҃гоговѣ́йнѣ и҆ дерзнове́ннѣ и҆сповѣ́дати ст҃ꙋ́ю тр҃цꙋ и҆ сохранѧ́ти чтотꙋ̀ ѿ ѻ҆тє́цъ пре́данныѧ на́мъ вѣ́ры на́шеѧ правосла́вныѧ, ꙗ҆́кѡ да тѣ́ми сподо́бимсѧ цр҃твїѧ нб҃нагѡ, сла́вѧще въ не́мъ ѻ҆ц҃а̀ и҆ сн҃а и҆ ст҃а́го дх҃а, тр҃цꙋ є҆диносꙋ́щнꙋю и҆ нераздѣ́льнꙋю, ны́нѣ и҆ при́снѡ и҆ во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.

Коне́цъ дѣ́лꙋ, сла́ва и҆ хвала̀ бг҃ꙋ!

42* Пс. 111,6 и 7.

43* састав Сопоћанског сестринства (братства).

ПРЕПОДОБНИ СИМЕОН, У МИРУ УРОШ I, КРАЉ СРБСКИ.*[44]

Син краља Стефана Првовенчаног и Ане, унуке Млетачког дужда Енрика Дандола. На власт дошао после двогодишњег грађанског рата и збацивања с престола свог полубрата св. краља Владислава. Управљао Српском земљом од 1243. до 1276. године. Са престола га збацио син Драгутин. После тог догађаја, Урош је – са супругом Јеленом, и тадашњим архиепископом Српским Јоаникијем I – отишао у Захумље, замонашио се добивши име Симеон, и благочестиво живео. Ускоро се и упокојио, 1. маја, највероватније – 1277. године. Његова супруга, благочестива Јелена, пренела је његове мошти у његову задужбину, манастир Сопећани, у којем и данас почивају, у храму Свете Тројице.*[45]

---

[44]* текст преузет из *„Светачника“* том I, еп. Хризостома (Столића), стр. 423, и незнатно проширен.

[45]* Преп. Симеон се, као свети, спомиње у следећим изворима: Љубомир Стојановић, ***Стари српски записи и натписи,*** VI, Сремски Карловци 1926, за пис бр. 9860; Димитрије Богдановић, ***Најстарија служба Св. Сави,*** Београд 1980, стр. 14; Леонтије Павловић, ***Култови лица код Срба и Македонаца,*** Смедерево 1965, стр. 234; архимандрит Јустин Поповић, ***Житија светих за месец октобар,*** Београд 1977, стр. 665; Константин Јиречек, ***Историја Срба,*** I, Београд 1922, стр 239.

ЖИТИЈЕ СВ. КРАЉА УРОША I.*[46]

Ево настаде нам данас божанствена и свехвална успомена благочестивих и христољубивих царева, који су засијали у отачаству своме тј. у српској земљи.“*[47]

Овако своје незаборавно, историјски и духовно непроцењиво дело о краљевима и архиепископима српским почиње св. Данило II. За ово светило међу пастирима средњовековне Србије, историчари с правом пишу да је по свом богоугодном и многоделатном животу, био најсличнији св. Сави, великом духовном родитељу српском. Будући сам свет, св. Данило је кроз свој дар непрестане молитве коју је поседовао, лако препознавао светила Божија, претачући достојна слова и похвале о тим плодовима светосимеоновске лозе и о чадима светосавских пастира црквених. Ови први беху краљеви ови други архиепископи, сви заиста достојни свога чина и многих похвала.

Међу њима овај пастир добри св. Данило, није штедео ни труда ни дара да напише коју реч о блаженој успомени светог и праведног краља српског Уроша I, који оконча свој богоугодни живот као преподобни монах Симеон, касније познат као Сопоћански. Но ипак разне историјске околности, као и њихова пролазност и несталност, учиниле су да се о животу овог светонемањићког владара писало мало и штуро. У својој неодступној верности отачкој традицији, живот овог светог краља на изглед не поседује ништа особито и оригинално, што би привукло пажњу историчара и хагиографа. Међутим баш у том смиреном следовању својим светим оцима Симеону и Сави, у личности овог светог краља оваплоћују се и узрастају сва она духовна семена која посејаше ова двојица у земљи

---

[46]* Житије саставило сестринство (братство) Свештене царске лавре манастира Сопоћани. Текст преузет из кориштеног издања ***„Свети благоверни краљ српски Стефан Урош I у монаштву наречени Симеон – житије – молебни канон“*** из 2004. г.

[47]* Свети Данило II, *Животи краљева и архиепископа српских. Службе,* Просвета – Српска књижевна задруга, 1988, стр. 45.

свога отачаства, доносећи многоструке плодове од којих и ми данас можемо окушати.

Родитељи овог блаженог беху св. Стефан Првовенчани, краљ српски, и Ана Дандоло млетачка принцеза. Не зна се тачна година његовог рођења, али се претпоставља да је рођен око 1210. године. Свети краљ је међу својом браћом, Радославом, Владиславом и Предиславом, растао скромно и незапажено у строгом патријархалном и побожном васпитању, какав је и био обичај на немањићком двору. О његовој привржености родитељском васпитању и одушевљености делом св. Симеона и св. Саве, говори нам св. Данило у његовом житију на овај начин: „Васпитан у доброј вери и разуму својих родитеља, и научен закону, био је ревнитељ отачких предања.“*[48] Ова љубав према своме деди и стрицу надахњивала га је током читавог његовог живота, у њиховом духу управљао је државом, градио и помагао цркве и манастире, а при крају свог земаљског живота, примио и ангелски образ са истим именом као и његов деда св. Симеон Мироточиви. Кроз сву његову делатност препознајемо само једну меру којом је све одмеравао, то је мера богоугодних му предака коју ми данас називамо Светосавље, оваплоћено хришћанство у Срба. Због његове смерне ненаметљивости, не отимајући се за престо српске државе, на ову част сам Бог га је призвао 1243. године у веома тешким временима за Србију, када је после татарске најезде и пустошења, незадовољни народ сам свргао*[49] са престола краља Владислава, поставивши овог благочестивог мужа који ће на овоме месту заиста светлети „као град који на гори стоји“. Иако је на престо ступио уместо свог старијег брата Владислава, будући пуни међусобног поштовања и љубави, њихови односи су остали ненарушени. Сада већ као краљ, св. Урош се својим мудрим и честитим држањем показао као уистину достојан краљевске части и отачке круне. О овоме св. Данило приповеда овако: „Овај благочестиви и велики краљ Урош, непоколебивом вером љубави хришћанске предржа престо краљевства, живећи у најсрдачнијој љубави са околним царевима,

---

[48]* Свети Данило II, *Животи краљева и архиепископа српских. Службе,* Просвета – Српска књижевна задруга, 1988, стр. 45.

[49]* *Векови Срба. Срби, српске државе и земље,* С. Миловановић, П. Качавенда, Г. Милановац, 1997, стр. 39.

јер га веома љубљаху због врлине његове, поштујући га по достојању и знајући га као крепког краља у своме отачаству, у српској земљи.“*[50] Његово име Урош значи господин,*[51] сходно његовом држању и пореклу, но ово господство не беше јефтино помодарство некадашњих европских владара, како би то олако данас било схваћено. Господство светога краља било је пре свега оличење скромности у спољашњем украшавању и раскошност у врлинама и благочешћу, о чему нам казује један записани догађај из историјских извора. Наиме, приликом склапања брака краљевића Милутина, сина му, са византијском принцезом Аном, иначе ћерком цара Михаила VII Палеолога, пратња евнуха и достојанственика која је претходила принцези, својом раскошношћу и накинћуреношћу, наишла је на негодовање светога краља који је рекао „нама није уобичајено такво понашање“, а онда је показао на једну младу жену која се бавила неким ручним радом у прикрајку, додајући „тако се ми, односимо према младама.“*[52] То је по свему изгледу била млада снаха Кателина, супруга краљевића Драгутина. Овакав строг став саблазнио је принцезину пратњу, па је брак одгођен. У сваком случају, и поред великог политичког значаја овог брака, то светом краљу није био разлог да жртвује своје принципе немањићког господства освештаног побожношћу и патријархалним, домаћинским устројством српскога двора, у коме је свако знао своје место и свој посао.

Сећајући се речи из књиге Постања, како о томе пише св. Данило, где се каже „није добро да човек буде сам“свети краљ одлучи да нађе себи жену, сагласно његовој привржености породици и жељи за породом, којим ће себи и својој земљи обезбедити наследнике. Будућа српска краљица долазила је са запада, из француске краљевске породице, то је краљица Јелена Анжујска, рођака сицилијанског и напуљског краља Карла I Анжујског и француског краља Луја IX.*[53] Са овом такође благочешћем украшеном

[50]* Свети Данило II, *Животи краљева и архиепископа српских. Службе,* Просвета – Српска књижевна задруга, 1988, стр. 48.

[51]* *Православни молитвеник. Разговор с Богом,* епархија Нишка, Православна ризница, Ниш, 1998. стр. 171.

[52]* *Векови Срба. Срби, српске државе и земље,* С. Миловановић, П. Качавенда, Г. Милановац, 1997, стр. 42.

[53]* А. Веселиновић, Р. Љушић, *Српске династије,* Платонеум, Нови Сад, стр. 42.

краљицом, свети краљ је изродио своја два сина Драгутина и Милутина, који ће га касније наследити на престолу Србије. Њих је праведни краљ васпитавао, како је то било уобичајено на двору Немањића, у побожности и врлинама, иако ће од свог старијег сина, како ћемо касније видети, доживети велике невоље и искушења у својој старости.

Посматрајући период владавине светога Уроша и његову делатност као владара, неодољиво се намеће његова врлина мирољубивости, којом је била пропраћена читава његова дутогодишња владавина. У току 33 године његовог краљевања, Србија је водила свега неколико ратова, и то са Дубровчанима и са Угарима, који су са севера својом осионошћу свагда били опасност за српску земљу. У борби са Угарима 1268. године, у покушају да се ослободи угарског притиска, свети краљ бива поражен и заробљен у Мачви. Ослободивши се откупом и склапајући мир са њима, свети краљ је уговорио брак свога сина Драгутина и угарске принцезе Кателине.

Читава земља за време његовог благословеног управљања, доживела је прави процват. Са суседним трговачким центром, градом Дубровником, склапао је веома корисне уговоре о сарадњи, што је унапредило развој краљевине, такође је извршио колонизацију рударског племена Саса из Ердеља по целој Србији, који су започели експлоатисање рудних богатстава, а чиме је још више утврдио своју земљу у економском погледу. Своју краљевску титулу свео је на „краљ српских и приморских земаља“*[54] што је значило гашење покрајинских кнежевина и краљевских титула, а све то у циљу очувања јединства и поретка у земљи.

Целокупни развој привреде, дугогодишњи мир и благостање у земљи, Србију поставља међу водеће земље Балкана XIII века на челу са овим светим владарем. У оваквим околностима овај блажени слуга Христов, чувао је своју православну веру негујући од отаца му предату традицију старања о свештенству и монаштву као и подизање цркава и манастира. Међу његовим најзначајнијим задужбинама издваја се *Сопотски манастир*,*[55] како је називан у

[54]* *Векови Срба. Срби, српске државе и земље,* С. Миловановић, П. Качавенда, Г. Милановац, 1997, стр. 43.

[55]* К. Јиречек, Ј. Радонић, *Историја Срба,* књига друга, Народна књига, Београд, 1952, стр. 69.

средњем веку, због извориштa реке Рашке покрај кога се налази, подигнут око 1260. године. Због велелепности овог умногоме, а особито у фрескама ненадмашног здања, свети Краљ овде преноси седиште Рашке епископије из дотадашњег седишта у Петровој цркви код Раса.*[56] Овај манастир опремљен је гробницама, где ће касније сам свети краљ и други великодостојници бити сахрањени. Поред ове обитељи и данас постоји извор назван Краљева вода. Ова вода се сматра светом и лековитом због предања по којем је њоме свети краљ добио исцељење свог храпавог гласа, због којег је још називан Урош Храпави. Овај догађај показује његову искрену побожност и дубоку веру, ради које му је од Бога и даровано исцељење.

Осим Сопећана подигао је и Преображенски пирг у Хиландару, са испосничком ћелијом у којој је чувени монах Доментијан по његовој наруџбини написао житија св. Симеона и св. Саве, као потврду његовог синовског поштовања и привржености овим зачетницима земаљске и небеске Србије. Поред ових задужбина постоји читав низ разних историјских докумената о повластицама, даровима и прилозима црквама и манастирима, потписаних његовим именом. Такође се бринуо да пастири црквени буду достојни свога звања, па је после св. Арсенија сам препоручио свога брата св. Саву II за архиепископа српског. Овде видимо поново остварени идеал црквеног и државног јединства, на чијим челима су столовала два брата, као што је раније то био случај са св. Савом и св. Стефаном Првовенчаним, остајући и на овај начин веран светосавском идеалу српске Цркве и државе. Он је такође св. Јоаникија именовао за игумана студеничког, предложивши га касније и за архиепископски престо, на коме се овај и нашао. Његова даровитост у управљању државом помагала је као што то видимо и у чувању Црквеног благоустројства. Са св. Јоаникијем I како га бележи историја, свети краљ је гајио посебну љубав и међусобну оданост, што потврђује чињеница да ће га овај свети пастир Цркве пратити у свим потоњим невољама, које је свети краљ имао претрпети.

---

[56]* *Историја српског народа,* књига прва, Српска књижевна задруга, Београд, 1981, стр. 418.

И као што су сви Божији угодници морали проћи огањ искушења, како би се показали још сјајнијим него што су, ни овог слугу Божијег она нису заобишла. Ожењен угарском принцезом, млади краљевић Драгутин, подлежући притисцима свога таста угарског краља Стефана V, упорно је тражио део краљевства којим ће владати (што је, иначе, вероватно био услов за склапање брака, због чега је могуће да је свети краљ то раније обећао). Ово је иначе тзв. институција „iunior rex“*[57] или савладар што је на западу било уобичајено, да би касније ова пракса била примењивана и у Србији. Свети краљ бојећи се оваквих новотарија, као и неискуства младог краљевића, није пристајао да олако препусти или комада своју земљу и Богом му поверен народ. Овакав очев став Драгутину се свакако нимало није допао, па је уз помоћ угарске и куманске војске, подбадан од стране свога таста, напао свог оца светог краља Уроша. Ова битка догодила се „у земљи званој Гацко“*[58] како стоји у Даниловом житију светога краља. О последицама овог догађаја историчари пишу овако: „Насилно свргавање с власти поштованог и вољеног владара није одобравала ни црква, ни већина властеле.“*[59] Овде се каже „већина“ због појединих издајника, међу којима се помиње хумски жупан Радослав,*[60] који је још раније покушавао да уз помоћ Угарске преотме део краљевства.

Показујући покорност вољи Божијој и непривезаност за част круне, свети краљ се прогнан смирено повукао у „хумску земљу“.*[61] Након повлачења свети краљ није покушавао да поврати отети му престо, што потврђује његово приклањање промислу Свевишњега, и одрицање од пролазне земаљске славе очекујући ону узвишенију.

Показујући своју искрену љубав и састрадалност према светоме краљу, св. Јоаникије самовољно ступа са њим у прогонтво, напустивши свој архиепископски трон српске Цркве. Опростивши оцеубиствени грех своме сину, свети краљ се опростио и од света

---

[57]* К. Јиречек, Ј. Радонић, *Историја Срба,* књига друга, Народна књига, Београд, 1952, стр. 11.

[58]* Свети Данило II, *Животи краљева и архиепископа српских. Службе,* Просвета – Српска књижевна задруга, 1988, стр. 55.

[59]* *Векови Срба. Срби, српске државе и земље,* С. Миловановић, П. Качавенда, Г. Милановац, 1997, стр. 40.

[60]* *Исто.*

[61]* „Хумска земља“ је данашња област око сливова двеју река Пиве и Таре. Податак да је свети краљ тамо пребегао налази се у напред помињаној књизи *Српске династије,* стр. 42.

примивши на себе свети иночки образ са именом Симеон. Замонашен је у манастиру Пресвете Богородице у Скадру. Његово изображење на фресци у монашком одјејању, данас можемо видети у Пећкој патријаршији. Свој богоугодни живот скончао је у прогонству 1/14. маја 1277. године, сахрањен је у својој задужбини, „дому Свете Тројице у месту званом Сопоћани,“*[62] како сведочи св. Данило у његовом житију.

Његово свето тело почивало је у Сопоћанској лаври положено у мермерној гробници све до осамдесетих година XVII века, односно непосредно пред запуштење манастира. Данас се не зна где оно почива, а у његовој Лаври налази се део његове шаке. Такође се и у манастиру Пиви налази један део његових светих моштију. На сачуваним деловима његових моштију види се да га је Бог сачувао од пропадања, јер поред костију сачувано је и остало ткиво, што свакако сведочи о светоме краљу као великом утоднику Божијем.

Завршавајући молитвеном надом да ће овај свети владар у што скорије време пројавити место где сада почивају његове свете мошти, иштемо његово пред Богом заступништво, топло препоручујући молитвено обраћање овом небеском житељу, сваком православном вернику. Његов свети спомен празнује се на дан његовог блаженог уснућа 1/14. маја.

Гробница св. Краља Уроша I.

[62]* У поменутој књизи св. Данила, стр. 56.

СТЫЙ КРАЛЬ УРОШЪ МИЛУТИНЪ
СТАЯ ЕЛЕНА КРАЛЬНИЦА
СТЫЙ КРАЛЬ УРОША СИМОНЪ
СТЫЙ КРАЛЬ ДОМАГОСТИНЪ ИРИ ОФЕОВРИСТЪ

ХОДИТЕ
ЧЕДА ПО
ОБУЧАЙТЕ
ВСЕМ

※ НОВЫЙ СЕРБЛЯНЪ „ВЪ ГОДА ВЪ БѢЛГРАДѢ. © НОВИ СРБЉАК 2022. ГОД. У БЕОГРАДУ. ※